

SUOMI PYYTÄÄ SAKSALAISIA POISTUMAAN.

PÄÄMINISTERI HACKZELLIN SELOSTUS RAUHANPYRKIMYSTEMME NYKYVAIHEESTA.

pääministeri Antti Hackzell esitti eilen 2.9.44 klo 23 radiossa seuraavan selostuksen Suomen ja Neuvostoliiton suhteitten nykyvaiheesta:

Koko vuoden 1944 alkupuoli kului Suomen valtionjohdon tehdessä turhia yrityksiä Suomen ja Neuvostoliiton välisen sotatilan lopettamiseksi. Sekä oman että Saksan sotilaallisen aseman huononeminen on pakottanut arvioimaan tilanteen uudelleen. Neuvostoliitto on jo paikoin ylittänyt entiset rajansa. Saksan on ilmeisesti rajoitettava sotilaalliset tavoitteensa oman kotialueensa puolustamiseen. Suomen rintama on Saksalle tärkeä vain niin kauan kuin Suomenlahden eteläranta on Saksan hallussa. Mutta meidän on oloissa varauduttava mahdollisuuteen, että rintamamme muuttuu Saksan kannalta toisarvoiseksi. Poliittinen ja sotilaallinen intressi, joka on saanut Saksan kolmen vuoden aikana tukemaan puolustustaisteluamme, on väistymässä. Saksa on jättämässä meidät selviytymään omin voimin.

Suomen ja Saksan suhde on perustunut vain sotilaallisten etujen yhteyteen, ei mihinkään poliittiseen sopimukseen. Viime juhannuksen seuduissa tämä suhde joutui uuteen vaiheeseen Saksan asettaessa sotilaallisen apunsa ehdoksi, että Suomi sitoutui olemaan irtautumatta sodasta ennen Saksaa. Sotilaallisen tilanteen pakosta silloinen Tasavallan Presidentti antoi vaaditun sitoumuksen omassa nimessään. Saksan aseapu oli meille silloin arvokas, joskin heikompi kuin olimme odottaneet. Kävi pian selväksi, ettei Saksa pystynyt sitoumuksen edellyttämässä mitassa tukemaan taisteluamme vaan että sen päinvastoin oli ryhdyttävä vetämään Suomesta apujoukkojaan muille rintamille.

Suomen ja Saksan sotilaallisen yhteistyön edellytykset olivat siten loppumassa. Presidentinvaihdoksen jälkeen sopimus ei enää sitonut Suomea, mikä selvin sanoin saatettiin Saksan tietoon.

Sotilaspoliittisen tilanteen muuttuminen ja kansassamme kasvava rauhan-kaipuu jahtivat siihen, että Hallitus katsoi asialliseksi etsiä uutta rauhankosketusta Neuvostoliittoon. Elokuun 24. päivänä esitettiin Neuvostoliiton Tukholman-lähettiläälle Suomen Hallituksen tiedustelu, olisiko NL halukas vastaanottamaan Suomen valtuuskunnan Moskovaan neuvottelemaan rauhasta.

Jättäessään Neuvostohallituksen vastauksen lähettiläs korosti erikokoisesti, että vastaus oli Englannin ja Yhdysvaltain hyväksymä. Sen mukaan oli Suomen Hallituksen julkisesti selitettävä kokkaisuensa suhteensa Saksaan ja vaadittava Saksan joukkojen poistumista Suomen alueelta 15.9.44 mennessä. Tämän jälkeen voitaisiin Moskovassa aloittaa neuvottelut rauhanvälirauhan tai molempien ehdoista.

Huomioonottaen että Suomelle - toisin kuin tätä ennen - tarjottiin mahdollisuus neuvotella rauhasta aseitaan laskematta ja että Englanti ja USA ovat vaatimuksen takana Suomen Eduskunta salaisissa istunnoissaan klo 18 ja 20 lauantaina 2.9.44 päätti esittää Saksalle pyynnön, että Suomen alue vapautettaisiin saksalaisista joukoista.

Saksan kannalta näyttäisi olevan edullista säilyttää Suomen kansan ystävyyttä noudattamalla tätä pyyntöä. Rauhanehdoista ei vielä ole muuta tiedossamme kuin että meiltä ei ole vaadittu antautumista ilman ehtoja. Olemme lähteneet kohtalokkaille tielle, joka kuitenkin todistaa rauhantahtomme vilpittömyyttä. Moni ei vielä ole kypsä sulattamaan eduskunnan päätöstä, monet toivovat siltä ehkä liikaakin.

Suomen Marsalkka, jolla on suuremmat edellytykset kuin kenelläkään muulla arvostella sotilaallista ja poliittista tilannettamme, on tarkkaan harjoittuaan valinnut sen tien, jolle tänään on lähdetty. Meidän on seistävä luojana rintamana hänen takanaan. Ei henkilökohtainen arkuus eikä uhrivalioiden puute ole määrännyt ratkaisuamme vaan se että rekastamme tätä maata ennellä pidä mitään uhria liian suurena, jotta tämä kansa saisi elää.

2.9.1944 klo 24.